

**Резиме на Посебниот план за стопанисување со шуми
за шумско-стопанска единица Џами Тепе (2023 – 2032 година)**

Вкупна површина 1.639,60 ха
 Шуми 1.274,00 ха
 Шумски култури 15,70 ха
 Шумско земјиште 304,50 ха
 За други намени 45,40 ха

Опфаќа имот (шуми и друго земјиште) во 100% државна сопственост, имот каде државата е сосопственик и имот со неизложени права.

Табела 1: Шуми според форма на одгледување

форма на одгледување	површина		дрвна маса			тековен прираст		
	ха	%	м ³	%	м ³ /ха	м ³	%	м ³ /ха
високостеблени	1.289,70	100,00	348.458	100,00	270,19	4.786	100,00	3,71
нискостеблени	0	0	0	0	0	0	0	0
вкупно	1.289,70	100,00	348.458	100,00	270,19	4.786	100,00	3,71

Табела 2: дрвни видови по површина и тековен прираст

Дрвен вид	површина		тековен прираст		
	ха	%	м ³	%	м ³ /ха
Бука	864,14	67,00	3.419	71,44	3,96
Плоскач	307,44	23,84	953	19,91	3,10
Јасика	69,54	5,39	260	5,43	3,74
Црн бор	19,64	1,52	47	0,98	2,39
Бел бор	11,40	0,88	48	1,00	4,21
Дуглазија	1,70	0,13	8	0,17	4,71
Ела	1,40	0,11	8	0,17	5,71
Ос.видови	14,44	1,12	43	0,90	2,98
Вкупно	1.289,70	100,00	4.786	100,00	3,71

Вкупно обрасната површина на шумскостопанската единица “Џами Тепе” изнесува 1.289,70 ха. Од вкупно обраснатата површина под високостеблени насади има површина 1.289,70 ха или 100 %.

Според начинот на стопанисување:

- високостеблените разновозрасни насади се на површина од 941,90 ха или 73,0 %
- високостеблените едновозрасни насади се на површина од 332,10 ха или 25,8 %
- високостеблени култивирани насади на површина од 15,70 ха или 1,2 %

По однос на видовиот состав, чистите насади се застапени на површина од 539,00 ха или 41,8 %, а мешаните ги има на површина од 750,70 ха или 58,2 % од вкупната обрасната површина на шумскостопанската единица (ШСЕ).

По однос на очуваноста, очуваните насади се застапени на површина од 1.289,70 ха или 100 %.

По однос на обновеноста и подмладувањето на насадите состојбата е различна. Во насадите каде се вршени сечи има подмладување и обновување, а во насадите каде што не е вршено сеча, обновеноста и подмладувањето е средно добро.

Вештачки подигнатите насади се во добра состојба и имаат поволни услови за иден раст и развој со стремеж да израснат во квалитетни насади.

Општи цели на стопанисувањето

Шумите според позитивните Законски прописи, се третираат како добро од посебен општествен интерес. Поради ваквиот третман, со нив се стопанисува според принципот на трајност во стопанисувањето и искористувањето. Сето тоа, со цел да може трајно да се обезбедат одредени количини на разни дрвни сортименти и други шумски производи, неопходно потребни за задоволување на потребите на населението и индустријата, која ги користи различните сортименти и производи.

Покрај материјалните користи од шумата, тие треба да ги задоволуваат и општо корисните функции, неопходно потребни за задоволување на општеството во целост. Овие функции ќе бидат исполнети, ако шумата дава трајно зголемено количество на дрво, со се подобар квалитет. Такви функции на шумата се: заштита на почвата од ерозија, подобрување на климата, прочистување на воздухот, регулирање на водениот режим и друго.

Според состојбата на насадите вкупниот тековен прираст за шумскостопканската единица изнесува 4.786 м³ годишно. **Планираниот етат изнесува 36.818 м³ или 76% од можниот прираст.** Бидејќи, планираниот принос (етат) е помал од можниот прираст, целта за обезбедување на трајност во стопанисувањето е осигурана.

План за главни сечи на шумите

Главниот принос за овој стопански период ќе се реализира по пат на групимично пребирна сеча, оплодна сеча и прореди.

Групимично пребирната сеча ќе се примени во високостеблените разновозрасни насади. Со оваа сеча покрај стеблата со одредени димензии ќе се сечат и стебла кои се потенки, чие отклонување е потребно заради добивање на потребни услови за обнова. Стеблата се сечат во мали групи, така да во шумата се отвараат мали окна, кои по природен пат ќе се осеменат. Со планот е одредено од која класа на дебелина колку ќе се сече за да се дојде до нормален распоред на дрвните маси по класи на дебелина во секој насад. Оваа сеча ќе се спроведе во одделите: 1б, 4а, 10а, 13а, 14а, 17а, 20а, 25а, 26а, 26б, 27а, 29б, 30а. Притоа за периодот од 2023-2032 се предвидува користење на 25.159 м³ бруто дрвна маса.

Оплодната сеча ќе се спроведува во високостеблени насади од даб и други лисјари. Таа овозможува природно (генеративно) обновување на шумата. За да се обезбеди обнова на целата површина на насадите, потребно е во период од околу 20 години да се поминат насадите со припремен, оплоден и завршен сек и да се формира таква природна обнова

што ќе биде потполна гаранција за формирање на млади насади после завршен сек. Оваа сеча ќе се спроведе во одделите 7а, 8а и 9а. Притоа за периодот од 2023-2032 се предвидува користење на 5.983 м3 бруто дрвна маса.

Проредите ќе се спроведат во вештачко подингатите насади од бел бор, црн вор и дуглазија. Со проредните сечи се предвидува да се опфатат пред се стебла со лоши генотипски и фенотипски својства, стебла со криви дебла и неправилни крошни, со нагниени или оштетени дебла и круни, стебла кои го попречуваат развојот на перспективните стебла од кои не се очекува добар прираст по однос на квалитет и квантитет. Оваа сеча ќе се спроведе во одделите 14в, 15в, 15г, 15д, 15ѓ, 17в, 26г, 26д и 28в. Притоа за периодот од 2023-2032 се предвидува користење на 506 м3 бруто дрвна маса.

Вонредниот принос изнесува 5.143 м3 и истиот доаѓа од панираната изградба на 17,30 км шумски патишта.

Вкупниот редовен и вонреден етат за десет години изнесува 36.818 м3.

Табела 3: планирани приходи од други шумски производи

Вид на производ	Количина кг/м3	Цена 1 кг/м3	Вкупно денари
Печурки (свежи)	7.000	150	1.050.000
Смрека	4.000	50	200.000
Разни чаеви	1.000	35	35.000
Вкупно:			1.285.000

План за одгледување на шумите

Предвидено е пошумување на 0,30 ха голеина, со садници од бел бор.

Во буковите насади кои се слабо обновени и со помал обраст, предвидено е и потсејување со семе од ела на вкупна површина од 51,20 ха.

Шуми во кои не се дозволува напасување на добиток

Добитокот може да направи големи штети врз младо подигнатите култури и поникот на насадите, со што би се оневозможила обновувањето или подмладувањето на шумите. Според член 52 од Законот за шумите се забранува пасење на добиток во шума. Во ШСЕ постои потенцијална опасност, поради фактот дека има поголем број на добиток (овци, говеда) во овој регион и се врши испаша на истиот. Поради ваквата состојба, стручните лица од ова шумското стопанство во иднина во рамките на оваа ШСЕ на видни места потребно ќе постават табли со натпис “Забрана за напасување на добитокот” и ќе преземат други соодветни мерки за заштита на шумите од напасување на добитокот (зголемена чуварска служба, едукација на сточарите, давање совети, опомени, а во најлоши случаи и казнување).